اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان اداره آموزش و پروش شهرستان: سروآباد دبیرستان نمونه دولتی علم و دین	محل مهر آموزشگاه	نام درس: علوم و فنون
نام و نام‌خانوادگی:		پایه:دوازدهم — رشته: انسانی
	پاسخنامه نیاز: دارد ☐ ندارد ☐	تعداد صفحه: ۳ — شماره صفحه: ۱
تعداد سؤال: ۲۳	زمان امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح — تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۱۰/۲۳

ردیف	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	بارم
۱	عبارات درست را با(ص) ونادرست را با (غ) مشخص نمایید. الف) از بارز ترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری،توجه به مردم و انعکاس علایق آن ها است. (.....) ب) نمایشنامه نویسی در ایران نوع ادبی جدید است و به شکل غربی سابقه نداشت. (.....) ج) سبک نگارش نویسندگان دوره بیداری مطابقت کامل با ادبیات داستانی جدید داشت. (.....) د) شعر انتقادی « ای قلم » از عارف قزوینی است . (.....)	۱
۲	کوتاه پاسخ دهید : الف) اولین و تنهاترین کتاب تاریخی دورهٔ مشروطه نوشتهٔ کیست؟ :..... ب) اثری از صبای کاشانی که به تقلید از بوستان نوشته شده است ؟.....	۰/۵
۳	کدام گزینه از عوامل تأثیرگذار در پیدایش نهضت بازگشت ادبی در ایران نبود. الف) غارت کتابخانه اصفهان ب) توجه به ادبیات و رونق شعر و شاعری در دربار قاجار ج) شکست ایران از روسیه و تضعیف جامعه د) اعزام دانشجو یان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل	۰/۲۵
۴	هریک از ویژگی های زیر مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانه نثردوره ی بیداری (مشروطه) است . الف) رهایی از قید و بندهای نثر ب) استفاده کمتر از ترکیب های عربی نا آشنا	۰/۵
۵	هر یک از موارد گروه « الف » در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه« ب » است.(یک مورد در گروه ب اضافه است)	۰/۷۵

گروه الف	گروه ب
الف) تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود. ب) به علت جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار نگرفت. ج) نثر ساده و عامیانه وی در داستان های جمال زاده و صادق هدایت مورد توجه قرار گرفت.	۱) دهخدا ۲) ایرج میرزا ۳) قائم مقام ۴) فرخی یزدی

۶	واژهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت. (میرزا آقا تبریزی / میرزا جهانگیر خان صور اسرافیل) بوده است. ب) (فرخی یزدی / میرزاده عشقی) در روزنامه اش « قرن بیستم » به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.	۰/۵
۷	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. (هرمورد ۰/۲۵) الف) انجمن ادبی خاقان به ریاست ..... در تهران تشکیل شد. ب) مفهوم آزادی در شعر دوره بیداری مترادف با مفهوم ..... است.	۰/۵
	ب) موسیقی شعر (۶)	
۸	درکدام یک از تقطیع های زیر، به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است، حذف همزه صورت گرفته است ؟ الف) شور انگیز : (U _ _ U _) ب) غم انگیز(U _ _ U)	۰/۲۵

www.konoon.ir

۹	وزن بیت های زیر را بنویسید ، پس از آن مقایسه کنید کدام بیت وزن همسان و کدام یک ناهمسان است؟ الف) به حسن و خلق وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد وزن: ب) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده ها چه رفت وزن:	۱/۵
۱۰	تقطیع مثال های زیر، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) کمان ابرویش (u – u – u -) (.....) ب) شب و روز (u – – u) (.....)	۱
۱۱	برای بیت زیر، کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟ تقدیر که برکشتنت آزرم نداشت برحسن جوانیت دل نرم نداشت الف) مستعل مستفعل مستفعل فع ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت زیر به موارد خواسته شده پاسخ دهید. « نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد ، صبا عنبر فشان آید » الف) بیت بالا را تقطیع هجایی کرده ، « مرز پایه های آوایی » ، « نشانه های هجای » و « وزن » آن را بنویسید. ب) اختیار شاعری به کار رفته در مصراع اول را مشخص کنید و آن را توضیح دهید.	۲
۱۳	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. الف) مصوت بلند « ی » در کلماتی مانند بیا و گیاه و واژه های از این قبیل همواره ..... است. ب) گاهی شاعر بنا به ضرورت کسره اضافه و« و » (ضمّه ی) عطف و یا ربط ونیز مصوّت کوتاه پایان کلمه را ..... به حساب می آورند. پ) مصوت بلند « و » در کلمات تک هجایی بو، رو، جو، مو هیچ گاه ..... نمی شود	۰/۷۵
	پ) زیبایی شناسی (۶)	
۱۴	در شعر زیر زیبایی و تناسب معنوی در شعر چگونه ایجاد شده است ؟ من مسلمانم /قبله ام یک گل سرخ/ جانمازم چشمه ، مهرم نور/ دشت سجادهٔ من	۰/۵
۱۵	در ابیات زیر آرایه های مراعات نظیر-تلمیح و تضمین را مشخص نمایید . (فقط نام آرایه جلوی هر قسمت نوشته شود) الف)گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد. ..... ب) بهر این فرمود رحمان ای پسر/ «کل یوم هو فی شان» ای پسر ..... ج) چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی/اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار ..... د) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک	۱

ادامه سوالات در صفحه سوم

www.kanoon.ir

اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان اداره آموزش و پروش شهرستان: سروآباد دبیرستان نمونه دولتی علم و دین	محل مهر آموزشگاه	نام درس: علوم و فنون
نام و نام‌خانوادگی:	پایه: دوازدهم	رشته: انسانی
	پاسخنامه نیاز: دارد ☐ ندارد ☐	تعداد صفحه: ۳ — شماره صفحه:۳
تعداد سؤال: ۲۳	زمان امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ — تاریخ امتحان:۱۴۰۳/۱۰/۲

۱۶	در کدام بیت آرایهٔ تلمیح وجود دارد؟ تلمیح موجود در آن را توضیح دهید: الف) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم /کزنسیمش «بوی جوی مولیان آید همی»	
۱۷	باتوجه به بیت « روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد آن زر می زند»« لف» و « نشر » را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید.	۱
۱۸	در بیت زیر متناقض نما را بیابید و آن را مشخص کنید. گوش ترحمی کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم	۰/۵
۱۹	تضاد و تناقض را در ابیات زیر بیابید و بنویسید. الف) تو مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد دگران روند و آیند و تو همچنان هستی ..... ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟ من در میان جمع و دلم جای دیگر است	۰/۵
۲۰	در بیت «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» الف) « لف » « و نشر » را مشخص کنید؟ ب) تلمیح موجود در بیت را مشخص کرده و توضیح دهید.	۱
۲۱	در متن های زیر، آرایه های تضاد را بیابید وبنویسید. الف) من به نظر قطره به معنی یمم ..... ب) ابرگاه از باد جمع وگه پریشان می شود.	۰/۵
	ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۲	سرودهٔ زیر از عارف قزوینی را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. « از اشک همه روی زمین زیر و زبر کن مشتی گرت از خاک وطن هست، به سر کن غیرت کن و اندیشهٔ ایام بتر کن اندر جلو تیر عدو، سینه سپر کن » الف) یک آرایهٔ ادبی در شعر بالا مشخص کنید . ..... ب) این شعر را از دیدگاه فکری بررسی نمایید. ..... ج) دربیت اول، واژه های قافیه را بنویسید. ..... د) دو ویژگی زبانی این نوشته را بیابید و نشان دهید(بنویسید) ۱- ۲-	۲
۲۳	شعر زیر را در دو سطح قلمرو ادبی و فکری بررسی کنید (از هر سطح دو مورد) « از ملک ادب حکم کارگزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذزان همه رفتند»	۲

www-kanoon.ir

کلید سوالات علوم و فنون ادبی دوازدهم انسانی	بسمه تعالی اداره کل آموزش وپرورش استان کردستان مدیریت آموزش وپرورش شهرستان سروآباد دبیرستان نمونه علم ودین	وقت آزمون: ۷۵دقیقه ساعت امتحان: ۱۰:۳۰ صبح تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۱۰/۲ تعدادسوال: ۲۳سوال	

ردیف	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	بارم
۱	الف) درست ب) درست پ) نادرست د) نادرست	۱
۲	الف) ناظم الاسلام کرمانی ب) گلشن صبا	۰/۷۵
۳	د) اعزام دانشجو یان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل	۰/۲۵
۴	الف) ادبی ب) زبانی	۰/۵
۵	الف) فرخی یزدی ب) ایرج میرزا ج) دهخدا	۰/۵
۶	الف) میرزا آقا تبریزی ب) میرزاده عشقی	۰/۵
۷	الف) فتحعلی شاه ب) دموکراسی غربی	۰/۵
	ب) موسیقی شعر (۶)	
۸	ب- غم انگیز(U _ _ U)	۰/۲۵
۹	الف) مفاعلن – فعلاتن – مفاعلن – فعلن ب) مستفعلُ – مستفعلُ – مستفعلُ – مستف مقایسه : گزینه الف تکرار پایه های آوایی ناهمسان به وجود آمده ولی گزینه ب از تکرار پایه آوایی همسان تشکیل شده است که بر نظم نا همسان برتری دارد و وزت بیت را بهتر نشان می دهد.	۱/۵
۱۰	الف) کوتاه تلفظ کردن مصون بلند در هجای دوم ب) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای دوم	۱
۱۱	الف- مستعل مستفعل مستفعل فع / زیرا وزن همسان بر ناهمسان برتری دارد و وزن بیت را بهتر نشان می دهد.	۰/۵
۱۲	الف) ب) شاعر در هجای سوم مصراع اول این بیت کسرهٔ اضافه پایان واژه را بلند تلفظ کرده است تا به هجای معادلش دز مصراع بعد همسان گردد.	۲
۱۳	الف) کوتاه ب) بلند پ) کوتاه	۰/۷۵
	پ) زیبایی شناسی (۶)	
۱۴	با به کار بردن مراعات نظیر	۰/۵
۱۵	الف) تلمیح ب) تضمین ج) مراعات نظیر د) تلمیح	۱
۱۶	الف) شاعر با یاد آوری داستان بر دار کردن حسین بن منصور حلاج بر موسیقی معنایی کلام افزوده است .	۱
۱۷		۱
۱۸		۰/۵

پایه های آوایی	ن	سی	م	صب	ح	را	گف	تم	ک	با	او	جا	ن	بی	دا	ری
	ک	زان	جا	نب	ک	او	با	شد	ص	با	عن	بر	ف	شا	نا	ید
نشانه های هجایی	U	–	–	–	u	–	–	–	u	–	–	–	u	–	–	–
وزن	مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن						

لف ۱	لف ۲	نشر ۱	نشر۲	نوع
روی	چشمی	گهر	زر	مشوش (نا مرتب)

www.kanoon.ir

	دست غریق یعنی فریاد بی صداییم / همراهی واژه های فریاد با بی صدا و مفهومی که این واژه ها بیان نموده اند متناقض نما است ؛ زیرا شاعر دو ژه را که عقلا ارتباط بین آن ها غیر ممکن است ، به هم مربوط ساخته است .	
۱۹	الف) تضاد : حضور و غیبت ب) تناقض : وجود حاضر غایب	۰/۵
۲۰	الف) ب) تلمیح به پادشاهی جمشید	۱
۲۱	الف) قطره / یم ب) جمع / پریشان	۰/۵
	ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۲	الف) کنایه – تضاد – مراعات نظیر ب) حسرت و انده شاعر برای آزادی وطن ، و تشویق مردم به مقاومت برای رهایی وطن از دست دشمنان و بیگانگان ج) زبر / سر د) ۱-کاربرد واژگان کهن مانند اندر به جای در ۲-ادغام دو واج در واژۀ بتر که در اصل بد تر بوده ۳-زبان شعر ساده ۴- کوتاهی جمله ها ۵-کار برد واژگان عربی مانند: عدو	۲
۲۳	ادبی : تشبه : ملک ادب ، باغ جهان ، لاله عذاران // کنایه : بار سفر بستن ، داغ است دل لاله // استعاره : سوران استعاره از مبارزان آزادی خواه // دغ استعاره از سیاهی وسط گل لاله است ، // فکری : ۱- تازه نبودن تخیل در شعر که در رثای عارف قزوینی سروده شده است ۲- مضمون سیاس و اجتماعی دارد ۳- با توجه به واژه های مرغ گرفتار و قفس وضعیت نابسامان و خفقان جامعه آن عصر را بیان می کند.	

	لف ۱	لف ۲	نشر۱	نشر۲
	جیب	جام	مال	می